

СТАНОВИЩЕ

На проф. дин Иван Димитров Карайотов, пенсионер, хоноруван преподавател в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски”, член на научното журиито, назначено със Заповед РД-16-004/20.01.2014 на зам. ректора на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски” проф. дин Г. Колев за публичната защита на докторската дисертация за придобиване на образователната и научна степен „Доктор” на тема «Антични пътища в Лудогорието, IV В. пр. н.е. – VI в. н. е.» от Данаил Димитров Петров – докторант на самостоятелна подготовка в докторска програма Археология от професионално направление 2.2 История и археология, област на висшето образование 2. Хуманитарни науки.

От документацията на конкурса се вижда, че са спазени всички разпореждания на Закона за научните степени и научните звания, обнародван в ДВ,бр.36 от 9 май 1972 г.; изм., бр.43 от 1975 г.,бр.12.

Докторската теза на Данаил Димитров Петров „Антични пътища в Лудогорието IV В. пр. н.е. – VI в. н. е.” ми е представена от докторанта на самостоятелна подготовка в завършен вид – разпечатана и в електронен вариант. Ръкописът се състои от 223 страници. Основната част заема 184 стр., а останалата представлява Приложения, в които са включени поотделно Библиографията на изворите и Библиография на археологическите и исторически съчинения, използвани от кандидата за научната образователна степен „доктор”. В края на работата си главен асистент Данаил Петров изброява 8 публикации по темата на дисертационния труд, позовава се на 167 публикации на кирилица и на 17 на латиница. Тази несъразмерност е естествена поради самия характер на проблематиката на дисертацията, посветена на област, изследвана преди всичко от български учени.

„Антични пътища в Лудогорието IV В. пр. н.е. – VI в. н. е.” е структурирана в съответствие със самия предмет на интерпретация. Тя се състои от Увод, три глави, Заключение и Приложения.

В Увода (3-8 стр.) кандидатът за образователната и научна степен „доктор” Данаил Петров признава, че е трудно да се очертаят пътните артерии през вековете, които предшестват римското владичество в Тракия. Още тук той подчертава огромния принос на римляните в сферата на пътното строителство през първите векове след завладяването на Тракия и това основателно се свързва с укрепването на тяхната власт в тази гранична провинция. Петров констатира, че „редица пътни артерии свързват крепости и селища с различен статут” и отбелязва намерението си да се позовава успоредно както на писмени извори, така и на археологически проучвания и на останки от самите пътища в планинските райони на днешна България.

В Увода са отбелязани и основните цели и задачи на дисертацията. На първо място това е самото „възникване и развитие на пътната мрежа в тракийските земи”, на второ съсредоточване на вниманието върху „пътните отсечки в Лудогорието” по време на елинизма и третата задача е проследяване на пътните трасета през вековете на римското присъствие в изследвания регион (I-V I век).

По-нататък докторантът говори за методите, които са използвани при неговата разработка. Това са: сравнителния анализ, интердисциплинарният подход към проблемите, произтичащи от писмените, археологическите, епиграфските и епиграфските паметници. Следва едно резюмирано представяне на съдържанието на трите глави, които ще последват. То е изключително полезно и улеснява възприемането на неговата теза.

Първа глава (33-98 стр.) очертава в историко-географски аспект областта Лудогорие. Тук Петров се занимава с местоположението на

Лудогорието, с възникването и значението на този топоним и неговата интерпретация в модерната българска историография. Докторантът прави подробен исторически преглед на всички възможни географски и исторически описания на пътешественици, оставили описания на Лудогорието в по-близкото и по-далечното минало. Този систематичен преглед е оригинален принос на Петров и ще изиграе важна роля в нашата историография. При географските и хидрографски описания авторът до голяма степен използва собствените си наблюдения и това се възприема като негов личен принос.

Втора глава (33-98 стр.) е посветена на ранната селищна и пътна мрежа в изследваната област през периода IV – I век пр. Хр. Авторът е обобщил данните от десетки археологически и нумизматични публикации. Изложението е прегледно и разделено на отделни подглави, които го правят по-ясно и по-достъпно за възприемане. Археологическите обекти и главните и второстепенни пътища между тях са разгледани по видове и към главата е приложен списък на монетните находки от съответния период.

Най-пространна и подробна е Трета глава (99-178 стр.) и това е естествено, защото тук авторът интерпретира проблемите на римската пътна мрежа в Лудогорието от I до VI век. В тази глава Петров се позовава на изключително много археологически и нумизматични публикации, касаещи не само теренни проучвания, но и отделни значими паметници.

Разработката на Трета глава е резултат на многогодишен прилежен труд и тя ни представя един оригинален обобщаващ поглед върху най-съществените моменти от историята на поселищния живот в сравнително просторната равнинна и хълмиста област – Лудогорието.

Заклучението на докторската теза на главен асистент Данаил Петров обобщава резултатите от неговия интердисциплинарен подход към

темата и съдържа съществени исторически изводи за Лудогорието през античността и за първи път в нашата историография ни представя съществен акцент върху този граничен район от необятната Римска империя. Приложените в края на дисертацията карти красноречиво илюстрират изложеното в текстовата част.

От библиографията се вижда, че докторанта Данаил Петров е използвал не само публикации в научните издания, но и богатия архив на Карел Шкорпил в Българската академия на науките. Досега той е отпечатал 8 статии по темата на дисертацията в престижни научни издания. Отпечатаният Автореферат отговаря на изискванията и дава изчерпателна информация за разработената от Данаил Петров теза.

Ще си позволя обаче една препоръка към автора на дисертацията. Самото естество на неговата разработка е наложило споменаването на редица населени места в областта Лудогирие. Хубаво би било той да изработи и добави към своя труд пълен списък на всички споменати в текста имена на градове и села и да отбележи страниците, на които те се срещат в текста.

Предложената за защита докторската теза на главен асистент Петров **«Антични пътища в Лудогорието, IV В. пр. н.е. – VI в. н. е.»** има качества и аз ще гласувам за присъждането на научната и образователна степен „доктор” на Данаил Димитров Петров по професионално направление 2.2. История и археология, област на висше образование/2. Хуманитарни науки.

Подпис:

(Проф. дин Иван Карайотов)